

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Jana Kratochvíla a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **M. D.**, zastoupená Mgr. Janem Bartuškou, advokátem se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2024, čj. MPSV-2024/231368-911, a ze dne 4. 11. 2024, čj. MPSV-2024/237223-911, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2025, čj. 20 Ad 38/2024-37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Janu Bartuškově, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **12 270 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „Úřad práce“) rozhodnutím ze dne 12. 8. 2024, čj. 49442/2024/AAE, zamítl žádost žalobkyně požadující přiznání příspěvku na živobytí. Rozhodnutím ze dne 4. 11. 2024, čj. MPSV 2024/237223-911, Úřad práce zamítl žádost žalobkyně požadující doplatek na bydlení. Žalovaný v záhlaví uvedenými rozhodnutími zamítl odvolání žalobkyně a obě rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti rozhodnutím žalovaného podala žalobkyně žalobu k městskému soudu, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro přiznání ani u jedné z dávek pomoci v hmotné nouzi. Příspěvek na živobytí žalobkyně nezískala z důvodu vysokého příjmu. Nesplnila tím pádem ani podmínku pro přiznání

doplatku na bydlení (§ 33 odst. 2 věta první zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi). Městský soud se zabýval i tím, zda nebylo možné žalobkyni přiznat doplatek na bydlení s ohledem na její majetkové a sociální poměry podle věty druhé tohoto ustanovení. Příjem posuzované osoby (žalobkyně) a společně posuzovaných osob totiž sice přesáhl částku živobytí posuzované osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek této částky. Dospěl však k závěru, že nikoliv. Za nedůvodnou označil i námitku žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem k věku a zdravotním obtížím. Podstatné totiž je, že její příjmy jsou natolik vysoké, že nesplňuje podmínky podle příslušných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[3] Proti rozsudku městského soudu se žalobkyně (stěžovatelka) brání kasační stížností. Nesouhlasí se závěrem správních orgánů a městského soudu o nesplnění podmínek pro přiznání příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení. Stěžovatelka je názoru, že správní orgány a městský soud provedly nesprávné posouzení jejích žádostí. Neměly přihlédnout k tomu, že stěžovatelka vlastní nemovitosti. Nesprávně posoudily i její majetkovou situaci a nevysvětlily, proč považovaly za relevantní pouze dva dny v červenci (1. 7. 2024 a 31. 7. 2024). Závěry správních orgánů jsou nadto nepřezkoumatelné a nesrozumitelné. Za nepřezkoumatelný považuje i rozsudek městského soudu. Ten se nedostatečně vypořádal s námitkou, zda je stěžovatelka chráněná osoba ve smyslu zákona o pomoci ve hmotné nouzi. Stěžovatelka proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaný ztotožnil se závěry napadeného rozsudku.

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Jelikož ve věci stěžovatelky rozhodoval specializovaný samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud tím, zda je kasační stížnost přijatelná.

[6] Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. Nejvyšší správní soud, *Ostapenko*). Žádný z těchto důvodů není v posuzovaném případě dán. Nejvyšší správní soud proto shledal, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[7] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o zásadních a pro danou věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za mylnou (nálezy ÚS ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky NSS ze dne

pokračování

4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003-52, či ze dne 1. 6. 2005, čj. 2 Azs 391/2004-62).

[8] Uvedeným požadavkům městský soud dostál. Z odůvodnění rozsudku městského soudu je zřejmé, z jakého skutkového stavu vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Jednoznačně z něj vyplývají důvody, pro které městský soud přitakal správním orgánům, že nebyly splněny podmínky pro vyhovění žádostem o přiznání příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení. Městský soud rovněž srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů jsou výpočty jednotlivých částek (nezbytných pro posouzení těchto dávek) správné. Uvedl, že při posouzení nároku na příspěvek na živobytí, resp. doplatek na bydlení, je primárně nutné posoudit splnění podmínek dle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Proto nelze stěžovatelku automaticky považovat za chráněnou osobu bez ohledu na výši jejích příjmů pouze na základě jejího vysokého věku a zdravotního stavu. Soud se rovněž zabýval obdobím, za které správní orgány posuzovaly majetkové poměry. Z posouzení přitom vyplynulo, že stěžovatelka měla na bankovním účtu dostatek finančních prostředků.

[9] Dále v kasační stížnosti stěžovatelka předkládá argumentaci, kterou se Nejvyšší správní soud již dříve ve vztahu ke stěžovateli opakovaně zabýval. Nyní rozhodující senát neshledal důvod se od této judikatury odchýlit a v podrobnostech na ni odkazuje (rozsudky NSS ze dne 18. 4. 2018, čj. 10 Ads 344/2017-42; ze dne 24. 5. 2018, čj. 1 Ads 433/2017-29; ze dne 27. 6. 2018, čj. 6 Ads 20/2018-32; ze dne 24. 1. 2019, čj. 7 Ads 396/2018-27; ze dne 7. 2. 2019, čj. 7 Ads 500/2018-24; ze dne 10. 4. 2019, čj. 9 Ads 424/2018-37; ze dne 4. 4. 2019, čj. 10 Ads 298/2018-40; ze dne 26. 6. 2019, čj. 2 Ads 38/2019-37; ze dne 27. 6. 2019, čj. 2 Ads 39/2019-35; ze dne 27. 6. 2019, čj. 10 Ads 2/2019-42; ze dne 23. 7. 2019, čj. 5 Ads 101/2017-79; ze dne 14. 5. 2020, čj. 8 Ads 79/2019-47). Nejvyšší správní soud na této judikatuře setrval i v nedávných usneseních ze dne 25. 11. 2025, čj. 1 Ads 155/2025-61 a ze dne 9. 12. 2025, čj. 22 Ads 151/2025-50.

[10] Z uvedené judikatury vyplývá, že nárok na tyto dávky nemá automaticky ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy. Pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí je relevantní to, zda je žadatel osobou v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Nárok na příspěvek na živobytí má podle příslušné právní úpravy „osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob“ (rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2019, čj. 5 Ads 101/2017-79, bod 19).

[11] Správní orgány a městský soud ze spisového materiálu dovodily, že příjem stěžovatelky a společně posuzovaných osob za rozhodné období činí dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi 10 053,68 Kč. Částka živobytí stěžovatelky a posuzovaných osob je nižší (9 748 Kč). To má za následek nemožnost přiznání příspěvku na živobytí (rozsudky NSS ze dne 23. 7. 2019, čj. 5 Ads 101/2017-79, a ze dne 24. 5. 2018, čj. 1 Ads 433/2017-29).

[12] Uvedené vede i k závěru o nemožnosti přiznat doplatek na bydlení. Ten lze podle § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznat, pokud má žadatel nárok na příspěvek na živobytí (rozsudky NSS ze dne 14. 5. 2020, čj. 8 Ads 79/2019-47; ze dne 24. 1. 2019, čj. 7 Ads 396/2018-27; ze dne 27. 6. 2018, čj. 6 Ads 20/2018-32; ze dne 24. 5. 2018,

čj. 1 Ads 433/2017-29). To v daném případě splněno není. Přiznání doplatku na bydlení postupem podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je vázáno na poměrně široké správní uvážení (rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2013, čj. 3 Ads 68/2012-23). Jak setrvale judikuje Nejvyšší správní soud, při přezkumu rozhodnutí založených na správním uvážení soud zkoumá pouze to, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení nebo zda toto uvážení nezneužil (rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 1. 9. 2021, čj. 1 Azs 152/2021-68, bod 17 a ze dne 28. 3. 2024, čj. 4 Ads 66/2023-21, bod 29). V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud neshledal, že by městský soud zásadně pochybil při posouzení odůvodnění správních orgánů ohledně sociálních a majetkových poměrů stěžovatelky.

[13] V souladu s judikaturou nahlížel městský soud i na nesouhlas stěžovatelky se zohledněním vlastnictví nemovitostí. Vhodně odkázal na závěry zdejšího soudu k této otázce. Podle nich dané nemovitosti „*stěžovatelka využívá k rekreačnímu účelu, a nikoliv k bydlení. Proto za daných okolností nebylo nespravedlivé (§ 14 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi) žádat po ní, aby majetek využívala k zvýšení příjmů*“ (rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Ads 369/2017-36, bod 17).

[14] Pokud pak stěžovatelka poukazuje na nesprávné posouzení skutkových otázek správními orgány (zejména její majetková situace), je to především městský soud, který je oproti Nejvyššímu správnímu soudu povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany Nejvyššího správního soudu je v tomto ohledu výjimečný a omezuje se zpravidla na vady řízení a dokazování (rozsudky NSS ze dne 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016 79, bod 21; či z 13. 5. 2020, čj. 6 Afs 7/2020 52, bod 23). Nejvyšší správní soud má tedy v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl městský soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení městského soudu (usnesení *Ostapenko* nebo usnesení NSS ze dne 31. 1. 2018, čj. 1 Azs 379/2017-26, bod 10). Žádnou takovou vadu však soud neshledal. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze závěry správních orgánů považovat ani za nesrozumitelné či nepřezkoumatelné. Z rozhodnutí správních orgánů vyplývá, jak postupovaly při výpočtu rozhodných částek, jak stanovily rozhodné období pro posouzení nároku, resp. proč nevyhověly žádostem stěžovatelky.

[15] Z uvedeného je zřejmé, že kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. V daném případě nedošlo ani k zásadnímu pochybení městského soudu, které by mělo vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele. Městský soud posoudil případ v souladu s judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit. Podmínka podstatného přesahu vlastních zájmů stěžovatele tudíž nebyla naplněna.

III. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle § 104a soudního řádu správního odmítl pro nepřijatelnost.

pokračování

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první soudního řádu správního ve spojení s § 120 soudního řádu správního (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53). Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti náleželo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v tomto řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[18] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2025, čj. 22 Ads 239/2025-21, ustanoven zástupce Mgr. Jan Bartuška, advokát, a jeho hotové výdaje proto platí stát. Soud přiznal zástupci stěžovatelky odměnu za dva úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení vč. první porady s klientem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a také za doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za každý úkon právní služby činí 4 620 Kč (§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu). Vedle toho náleží zástupci také paušální náhrada nákladů, která činí 450 Kč za každý jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupci stěžovatelky tedy náleží odměna ve výši 10 140 Kč. Jelikož zástupce stěžovatelky vykonává advokacii ve společnosti, která je plátkyní DPH, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o částku odpovídající této dani, tedy o 2 130 Kč (po zaokrouhlení).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. prosince 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu